

Van Friesland naar Bergen op Zoom : familie Van der Zee, turf- later binnenschippers (deel 4)

Door Willem Kruf

2 januari 2024

In het verhaal "[Van Friesland naar Bergen op Zoom: familie Van der Zee, turf- later binnenschippers \(deel 3\)](#)" wordt melding gemaakt van de verkoop van het schip "Disponibel" door Frederik Haasjes aan Huibrecht van der Zee. Op dat verhaal reageert Gerrit Klaas Last, kleinzoon van Frederik/Fredrik Haasjes. Deze reactie en later contact met Gerrit Klaas geeft aanleiding tot een vierde deel van het verhaal, maar dan toegespitst op Fredrik Haasjes en zijn schepen in het kort en het schip Disponibel. Van het schip Disponibel zijn de naamborden bewaard gebleven.

Frederik Haasjes en de boten voor de Disponibel

Gerrit Klaas bericht mij: "Mijn opa Frederik Haasjes op zijn 14e naar zee gegaan en op zijn 18e weer aan de wal, kocht nadien een oud paard om schepen te jagen en daarna een houten praam, drie of vier schepen later een klipper de Disponibel van Klugkist." A. Klugkist is een Groninger schipper. Volgens Gerrit Klaas vaart Frederik in 1898 met een overdekte praam. Dit schip komt terug in *Het nieuws van den dag : kleine courant*. Deze krant meldt op 20 april 1900 waar het schip vaart : Rijnvaart. Lobit, gepasseerd 18 april voor 2 uur. Margje, Haasjes, Spakenburg, waarbij Spakenburg de plaats van bestemming is. De echtgenote van Frederik heet inderdaad Margje. Meer schippers noemen hun schip naar hun echtgenote. In Delpher kranten wordt Frederik teruggevonden in het bijblad van het dagblad *Scheepvaart* op zaterdag 6 januari 1900 en maandag 31 december 1900. Op 31 december 1899 heeft hij een (Hasselter) aak in aanbouw. De ijzeren aak met de naam "Goede Verwachting" is te water gelaten in 1900. De scheepswerf heet Van Aller in Hasselt, Overijssel. Volgens het register van scheepsmetingen wordt dit schip als praamaakschip verkocht op 6 april 1910. Voor de verkoop is op de zelfde scheepswerf een klipperaak in aanbouw van 150 ton. Bij het te water laten in 1910 is er sprake van een klipperaak van plusminus 174 ton. Deze klipperaak van staal met de naam "Twee Gebroeders" wordt van de hand gedaan door verkoop op 8 februari 1918, aldus het register van scheepsmetingen. In dat jaar koopt hij een stalen tjalk, die de naam "Drie gebroeders" krijgt.

Thuishaven, woonplaats van Frederik Haasjes

Schipper Frederik woont in Den Hulst, Nieuwleusen, gelegen in het midden van de provincie Overijssel. Dat schipper Frederik aan het water woont blijkt het Provinciale verslag 1915. Hij krijgt als F. Haasjes te Den Hulst vergunning tot het dempen van een gedeelte van de bermsloot langs de noordelijke kanaaldijk der Dedemsvaart en het daarover uitwegen naar de kanaaldijk. Blijkens het verslag van de provincie 1921 is er vergunning voor "F. Haasjes te Nieuwleusen, tot het, tot wederopzegging, doch in ieder geval niet langer dan tot 5 januari 1922, bevaren van het kanaal met het vaartuig "Disponibel", voortbewogen door middel van een aan de achtersteven bevestigde motorsloep."

Frederik en de Disponibel

In 1913 laat de Groninger A. Klugkist bij werf De Dageraad te Woubrugge net boven Alphen aan den Rijn klipperschip Disponibel bouwen. Het schip wordt gemeten op 4 mei 1914, aldus een Duplicaat meetbrief voor zeeschepen.

Voor zover nagegaan in het register van metingen is er op 28 mei 1920 sprake van een tweede eigenaar, waartoe A. Klugkist bij een notaris een eigendomsverklaring omtrent zijn schip met de naam "Disponibel" opmaken. Volgens het register van scheepsmetingen wordt Frederik Haasjes op 7 februari 1921 eigenaar van de boot. Hij verkoopt het schip door tussenkomst van Pieter de Jong, scheepsmakelaar te Zwolle. De verkoop aan Huibrecht van der Zee wordt gesloten te Amsterdam op 19 maart 1925. Overdracht en levering van het schip vindt plaats te Zwolle uiterlijk 15 mei, aldus het contract.

DUPLICAAT-MEETBRIEF VOOR ZEESCHEPEN.

N. 2080.

De ondergeteekende, scheepsmeter te Groningen, verklaart te hebben gemeten het Keil/ Klipper schip, genaamd "Disponibel".

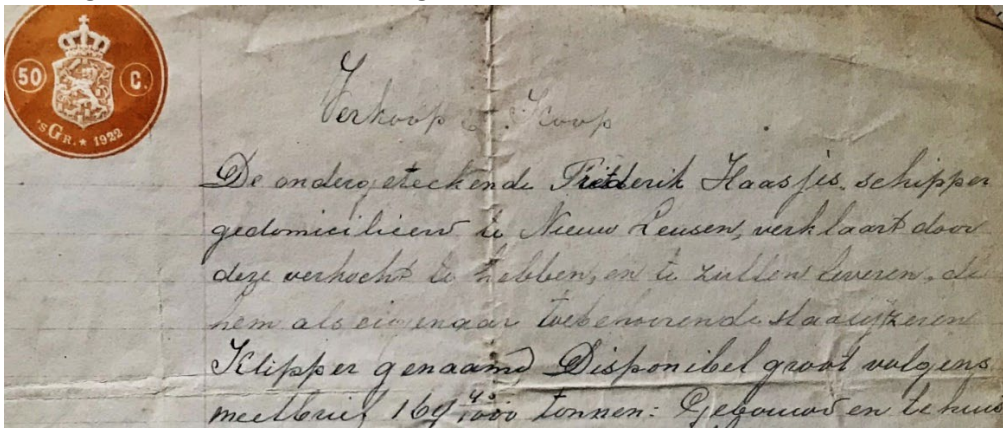
varende onder Nederlandsche vlag, te huis behorende te Groningen, bevaan door A. Klugkist bruto op Tweehonderd zeventien en negentig en $\frac{3}{100}$ / 247,30 kubieke meter of Een honderd twee en negentig en $\frac{97}{100}$ / 104,95/ tonnen van 2,83 kubieke meter en netto op Tweehonderd twee en veertig en $\frac{7}{100}$ / 247,70 kubieke meter of Zeven en tachtig en $\frac{47}{100}$ / 87,45/ tonnen van 2,83 kubieke meter.

T. Pierwilt, den vierden Mei 1914

NB. Dit duplicaat te bewaren ten einde te worden overgelegd bij het aanvragen van zeebrieven of copie-meetbrieven

De Scheepsmeter,
A. Smit

Het begin van het contact is als volgt

en de omschrijving van de koop en verkoop

Met al het dat schip bijbehorende scheeps inventaris en eveloot zoals bij koop aan wege was. behalve keukengeredschap en lijfgoed en sulks aan. Huibrecht van der Zee, Hoon schipper gedomicilieerd, Halsteren: A. Brabant

Op 11 mei 1925 wordt de koop-/verkoop nogmaals vastgelegd in een akte bij een notaris in Bergen op Zoom.

Frederik Haasjes blijft schipper

Frederik Haasjes verlaat de scheepvaart niet. In mei 1925 koopt Frederik een stalen aakschip met de naam Disponibel. Volgens kleinzoon Gerrit Klaas Last een sleepschip. Het schip gaat in de verkoop, omdat Frederik een nieuw sleepschip in tonnage veel groter schip laat bouwen. Het schip heet "Explorer" en wordt gebrand op 22 oktober 1928. Het schip op foto uit de collectie Gerrit Klaas Last op de Keulse Vaart bij de stad Utrecht.

Frederik bevaart Nederland en Duitsland zo blijkt uit de vele Riviermeldingen en meldingen over de Rijnvaart in de kranten. Volgens de *Nieuwe Schiedamsche Courant* van 4 juli 1933 komt Frederik zelfs hartje West-Brabant terecht. Volgens die krant wordt Lobith op 3 juli gepasseerd voor 's-middags 12 uur met bestemming Stampersgat. Mogelijk met een lading voor de grote suikerfabriek "Dinteloord", aldaar. Schipper Fredrik Haasjes overlijdt op 21 februari 1934 in Rotterdam.